

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9
วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
และศาสนาพิธี

ເກມທາຍກາພ

ວັນສໍາຄັລູແລະສາສນພິຮີ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

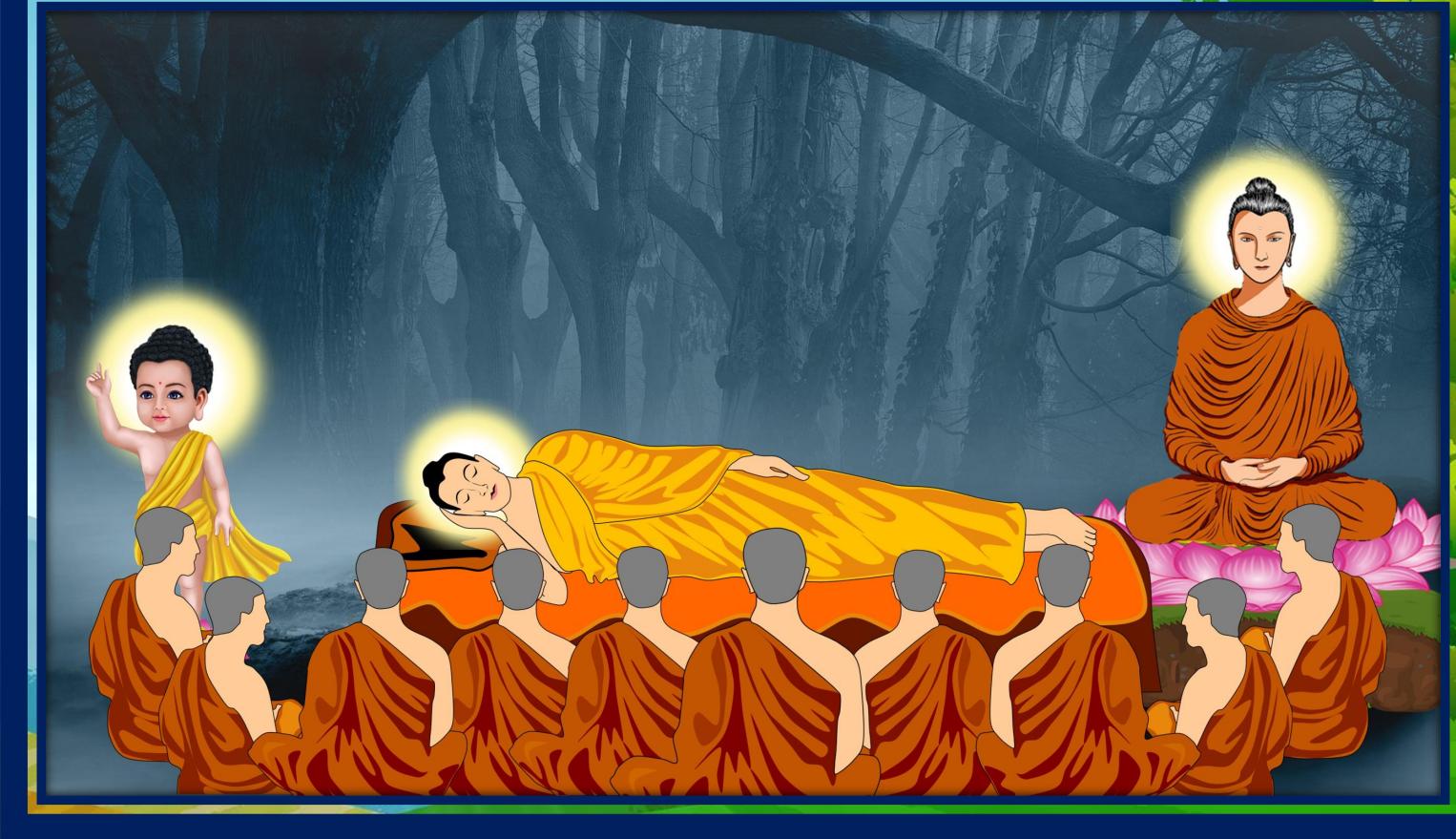
21

22

23

24

25

วันวิสาขบูชา

วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

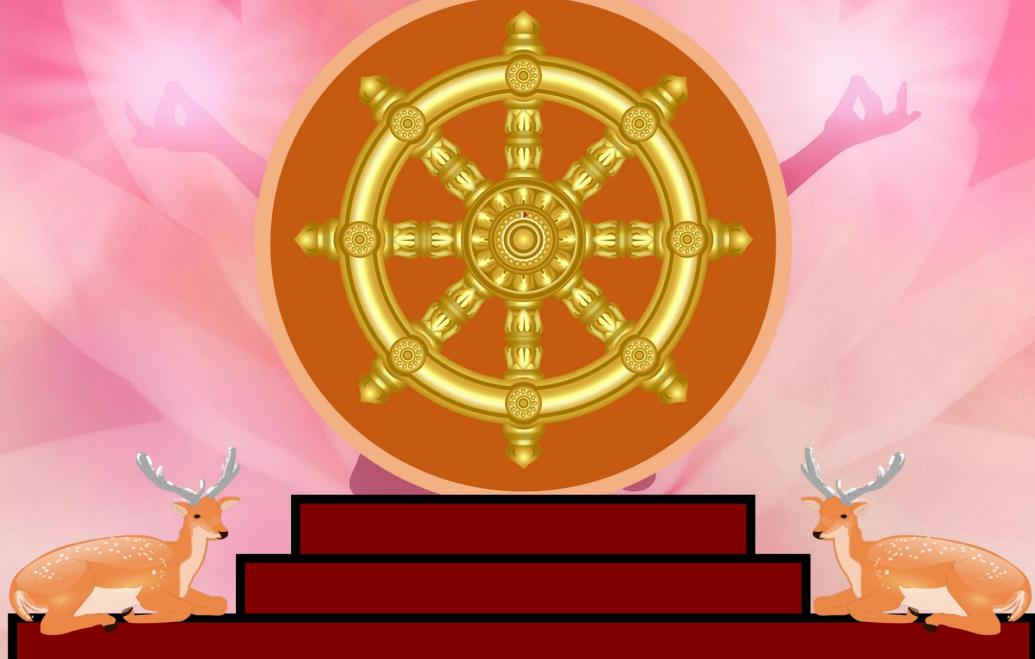
21

22

23

24

25

ธรรมจักรและ gwang mom
เป็นสัญลักษณ์การแสดงปฐมเทศนา

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันออกพรรษา

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

ประเพณีการทอดกฐิน

เริ่มตั้งแต่วันแรก 1 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

ประเพณีงานเทศน์มหาชาติ

การเทศนาเวสสันดรชาดก

วันวิสาขบูชา

วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

เป็นวันคล้าย วันประสูติ วันตรัสรู้ และวันปรินิพพาน ของพระพุทธเจ้า
นับว่าเป็นเรื่องอัศจรรย์ที่เหตุการณ์ทั้ง 3 เกิดขึ้นในวันเดียวกัน

ตรัสรู้

ปรินิพพาน

ประสูติ

วันวิสาขบูชา

การเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชาในประเทศไทย

สมัยสุโขทัย

หลักฐานในตำนานกล่าวไว้ว่า

“วันพระนครสุโขทัยราชธานี ถึงวันวิสาขะนักชัตฤกษ์ครั้งได้
ก็สว่างไสวด้วยแสงประทีปเทียน ด้วยไม้เพลิง และสลังสลอันไปด้วยลง
ชายและรงผ้า ไสวไปด้วยพู่พวงดวงดอกไม้กรองร้อยห้อยเชวน หอม
ตลอดไปด้วยกลิ่นสุคนธรส รายรื่น เสนะสำเนียงเสียงพินพาทย์ม่องกลอง
ทั้งทิวาราตรี มหาชนชายหญิงพากันมากระทำกองกุศล เหมือนจะเผยแพร่
ทวารพิมานฟ้าทุกช่อซัน”

คำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าในสมัยสุโขทัย

มีการเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชาภัยอย่างสนุกสนานเอิกเกริก

สมัยอยุธยา

ไม่มีหลักฐานว่าในสมัยอยุธยา
ได้มีการเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชาภัยอย่างไร

วันวิสาขบูชา

การเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชาในประเทศไทย

สมัยรัตนโกสินทร์

รัชกาลที่ 1

ไม่ประกฎชัดเจน

รัชกาลที่ 2

พื้นฟูประเพณีวิสาขบูชา
โปรดให้จัดเป็นพระราชประเพณี
ติดต่อกันเป็นเวลา 3 วัน

รัชกาลที่ 3

มีเทศน์ปฐมสมโพธิกถาน
ในวันวิสาขบูชา
เนื้อความกล่าวถึง
เรื่องราวของพระพุทธเจ้า
ตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ ปรินิพพาน

รัชกาลที่ 4

เกณฑ์พระบรมวงศานุวงศ์
และข้าราชการ
ตั้งเตี้ยเครื่องบูชารอบระเบียงพระ
อุโบสถวัดพระแก้ว
จนเกิดการเล่นเครื่องเตี้ย^{เตี้ย}
ลายครามขึ้นมา

รัชกาลที่ 5

ให้พระบรมวงศานุวงศ์
และข้าราชการฝ่ายใน
เดินเวียนเทียนและสวัสดิ์
ที่พระพุทธรัตนสถาน

ในรัชกาลต่อ ๆ มา ก็ได้มีการพระราชพิธีเนื่องในวันวิสาขบูชา เช่นเดียวกับในรัชกาลก่อน ๆ

วันวิสาขบูชา

วันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลนานาชาติ

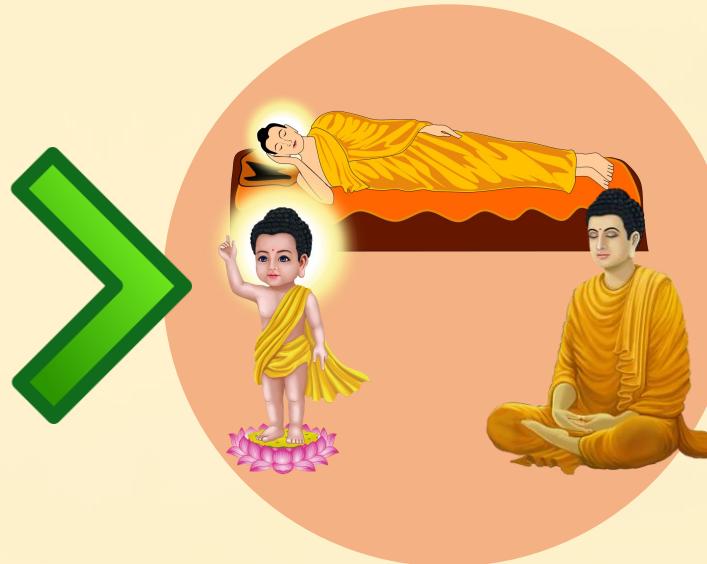
2541

การประชุม
International Buddhist Conference

ณ กรุงโคลัมโบ

ผู้แทนจากประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา
ได้ตกลงกันที่จะเสนอให้สมัชชาสหประชาชาติรับรอง

ข้อมติประกาศให้วันวิสาขบูชา
เป็นวันหยุดของสหประชาชาติ

วันวิสาขบูชา
ได้รับการยอมรับจากสหประชาชาติ
ให้เป็นวันสำคัญสากลนานาชาติ (International Day)

เนื่องจากตระหนักว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เก่าแก่ที่สุด
ศาสนาหนึ่งของโลก ได้หล่อหลอมจิตวิญญาณของมวลมนุษยชาติมา
เป็นเวลามากกว่า 2,500 ปี ตามแนวทางสันติภาพ
สมควรได้รับยกย่องกันทั่วโลก

2547

ประเทศไทย

ได้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดงานเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชา
ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก
สหรัฐอเมริกา โดยใช้ชื่องานว่า

“วันวิสาขบูชา วันสำคัญสากล
ของสหประชาชาติ”

วันวิสาขบูชา

การปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนา

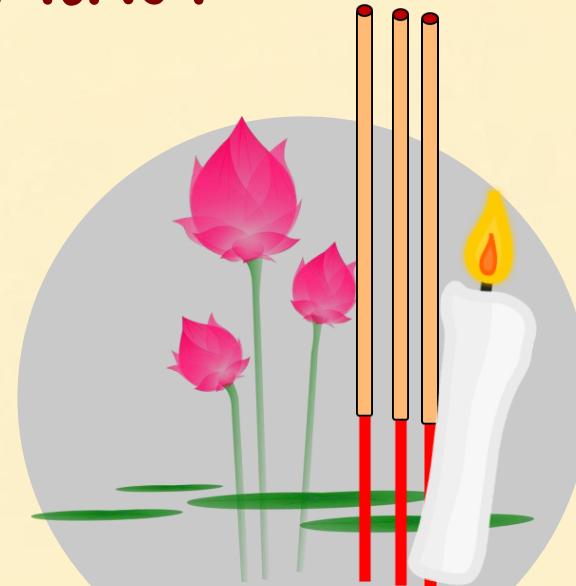
เวลาเช้า

พุทธศาสนาที่นิกขน
จะไปทำบุญตักบาตรที่วัดและฟังธรรม

เวลากลางวัน

ร่วมกันบำเพ็ญสาธารณประโยชน์อย่าง
เช่น บริจาคโลหิต พัฒนาวัด
หรือบริจาคทรัพย์เพื่อการกุศล

เวลาค่ำ

นำดอกไม้ธูปเทียนไปที่วัด
เพื่อร่วมประกอบพิธีเทียนเทียนรอบ
พระอุโบสถเสร็จแล้วทำวัตร
สวัสดิ์ฟังเทศน์

วันธรรมสวนะ

วันธรรมสวนะวันกำหนดประชุมพิธีธรรม หรือ “วันพระ” ซึ่งกำหนดไว้เดือนละ 4 วัน

วันขึ้น
8 ค่ำ

วันแรม
8 ค่ำ

วันขึ้น
15 ค่ำ

วันแรม
14 ค่ำ

บางครั้งเรียกวันพระเป็น 2 อย่าง คือ

วันพระเล็ก

ได้แก่ วันขึ้น วันแรม 8 ค่ำ

วันพระใหญ่

ได้แก่ วันขึ้น วันแรม 14 หรือ 14 ค่ำ

วันธรรมสวนะ

ปกติในวันธรรมสวนะ พระภิกขุ สามเณร อุบาสก และอุบาสิกา

จะมาประชุมพร้อมกันที่พระอุโบสถหรือศาลาการเปรียญ พระสงฆ์จะทำวัตรสวัสดิ์
เริ่มด้วยการนั่งสักการพระรัตนตรัยและสวดบททำวัตรเช้าไปจนจบ
หลังจากนั้นชาวสักก์ทำวัตรสวัสดิ์ (หรืออาจทำพร้อมกับพระสงฆ์)
จากนั้นมีการรับศีล 5 หรือศีล 8 เสร็จแล้วพระธรรมกถิก
(ผู้แสดงธรรมนักเทศน์) ก็จะขึ้นธรรมมาสน์แสดงธรรม

หลักที่ควรปฏิบัติในการพิงธรรม

ความมีศรัทธาในตัวผู้แสดงธรรม

ไม่ดูหมิ่นธรรมที่ท่านแสดง

พิงด้วยความตั้งใจ

นำเอาหลักธรรมไปปฏิบัติ

วันธรรมสวนะ

โดยทั่วไปมนุษย์ยอมมีเรื่องกลุ่มใจ

มีปัญหาเรื่องนั้นเรื่องนี้บ้าง มีทุกข์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงควรหาโอกาสไปพัฟธรรม การพัฟธรรมจะช่วยให้จิตใจสงบลงไม่มากก็น้อย และอาจช่วยให้มองเห็นทางที่จะแก้ปัญหาได้ ผลของการพัฟธรรมที่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้ คือ

เป็นการทบทวนความรู้

เป็นการปรับความคิดให้ตรง

เป็นการฝึกอบรมจิต

ได้ความรู้เพิ่มเติม

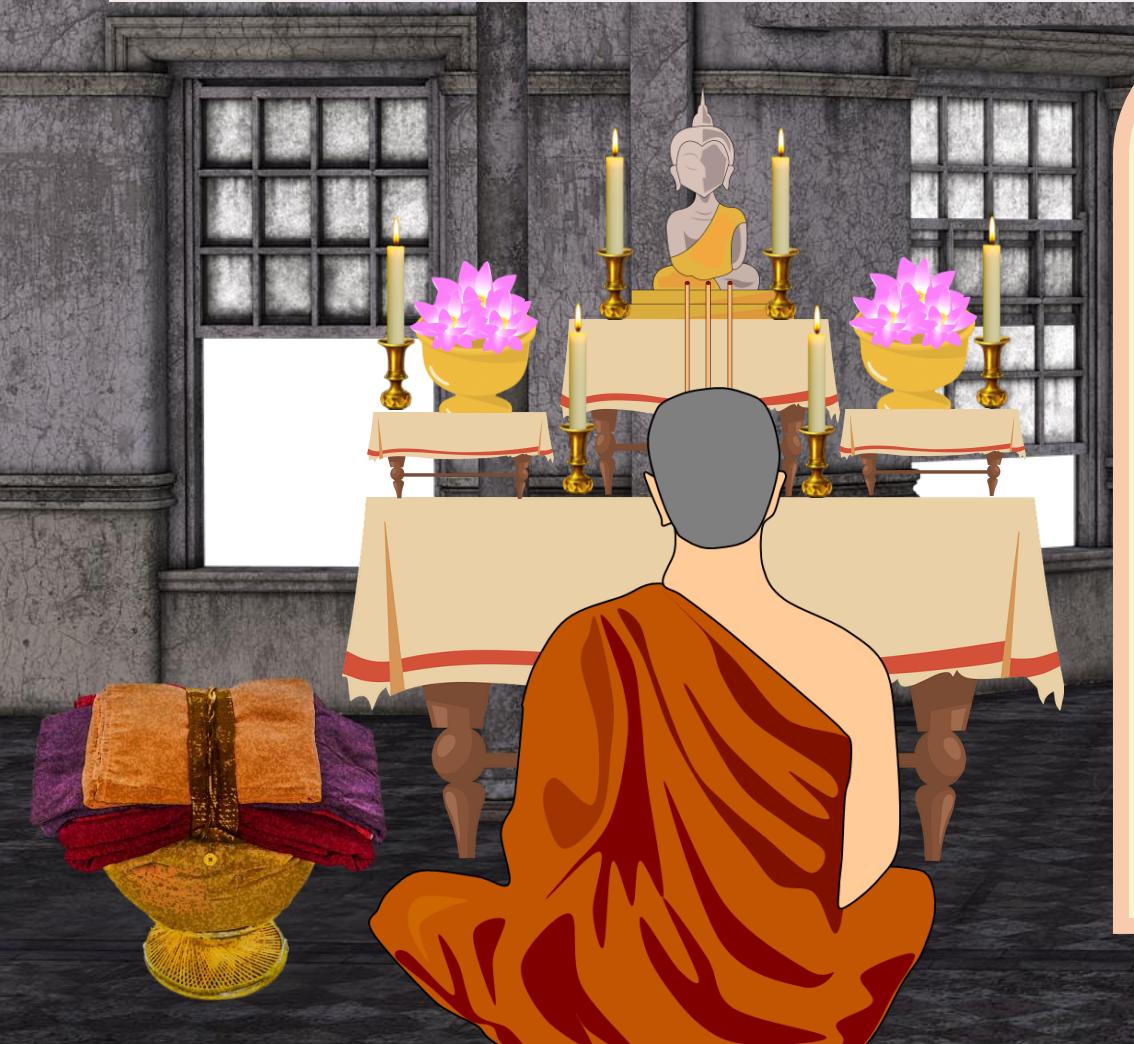
เป็นการคลายความสั่ย

วันเข้าพรรษา

วันเข้าพรรษา คือ วันที่พระ sangha ใจอยู่ประจำในอาวาสตลอด 3 เดือน

โดยไม่ไปแรมคืนในที่อื่น ตรงกับวันแรก 1 ค่ำ เดือน 8 คือ วันถัดจากวันอาสาฬหบูชา ถ้าปีใดมีอธิกมาส เลื่อนเป็นวันแรก 1 ค่ำ เดือน 8

พุทธศาสนาชนชาวไทยได้เริ่มบำเพ็ญกุศล
เนื่องในเทศกาลเข้าพรรษา มาตั้งแต่สมัยสุโขทัย
ดังข้อความในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชว่า

“พ่อขุนรามคำแหง เจ้าเมืองสุโขทัย
ทั้งชาวแม่ ชาวเจ้า ทวยปู่ ทวยนาง
ลูกเจ้า ลูกชน ทั้งสิ้น ทั้งหลาย ทั้งผู้ชาย
ผู้หญิง ผู้ทวยศรัทธา
ในพระพุทธศาสนา
ทรงศึลเมื่อพระราชาทุกคน”

วันเข้าพรรษา

ประเพณีแห่เทียนพรรษา

ประเพณีแห่เทียนพรรษา

เกิดจากความจำเป็นที่ในสมัยก่อนยังไม่มีไฟฟ้าใช้ เมื่อพระสงฆ์มาจำพรรษาร่วมกันมากๆ จำเป็นต้องปฏิบัติสมณกิจ เช่น ทำวัตรสวัสดิ์มนต์ ตอนเช้ามืดและตอนพlobค่ำ ศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องการแสงสว่าง โดยเฉพาะเทียนที่พระสงฆ์จุดบูชาพระรัตนตรัยต้องสว่าง

พุทธศาสนาชนนี้ยอมหล่อเทียนต้น
ให้ญี่ปุ่นถ่ายพระภิกขุในวัดไกล้า
บ้าน เป็นพุทธบูชา

เพื่อให้สามารถจุดอยู่ได้ตลอดเวลา 3 เดือน
เรียกว่าเทียนจำนำพรรษา^{โดยมีขบวนแห่กันอย่างสนุกสนาน} เรียกว่า
“ประเพณีแห่เทียนจำนำพรรษา”

ประเพณีถวายผ้าอับน้ำฝน

ผ้าอับน้ำฝน

คือ ผ้าอับน้ำที่ถวายแดพระภิกษุสงฆ์ก่อนเข้าพรรษา ผ้าอับน้ำฝนเทียบได้กับผ้าขาวม้าของชาวบ้าน การถวายผ้าอับน้ำฝน เป็นประเพณีที่มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล

การประกอบพิธีถวายผ้าอับน้ำฝน

- นำผ้าอับน้ำฝนที่จะถวายมารวมกันไว้
- ทำสลากรติดไว้ที่ข่องถวาย ปกติจะมีของถวายอื่นเป็นบริวารด้วย เช่น ร่ม พุ่มเทียน ไม้ขีด สบู่ ยาสีฟัน กระดาษชำระ
- เมื่อพระลงมาพร้อมกันแล้ว ผู้เป็นหัวหน้าก็จะกล่าวนำตั้งนะ โน 3 จบแล้วกล่าวนำถวาย

การถวายผ้าอับน้ำฝน

ไม่มีกำหนดแน่นอนว่าต้องถวายวันไหน เพียงแต่ให้อยู่ในระยะเวลา 1 เดือน ก่อนเข้าพรรษา การถวายผ้าอับน้ำฝน ของวัดต่าง ๆ จึงไม่ตรงกัน

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

คำอ่าน

อิมานิ มย ภนเต, วสุสิกสาภีกานิ, ภิกขุสุเมสส โโนโนชยาม, สารุ โน ภนเต ภิกขุ สุโม,
อิมานิ, วสุสิกสาภีกานิ, ปภิคุณหชาตุ, อมุหาภ, ทีมรตุต หิตาย สุชาย

คำแปล

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอถวายผ้าอาบน้ำฝนเหล่านี้แด่พระองค์
ขอพระองค์จะรับผ้าอาบน้ำฝนเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายตลอดกาลนานเทอญ

พอจบคำถวายผ้าอาบน้ำฝน พระองค์จะรับ สารุพร้อมกัน

เจ้าอาวาสรหรือผู้แทนอุปการะนาริบพ้ายแทนพระองค์ พระรูปได้จับสลากได้หมายเลขใด ก็ให้เจ้าของนำผ้าอาบน้ำฝนที่มีສลากเลขตรงกันมา^{ถวายพระรูปนั้น}

เมื่อประเคนผ้าเสร็จแล้ว พระองค์กล่าวคำอนุโมทนา ผู้ถวายทั้งหมดก็กรวดน้ำ เล่าวะประนมมือรับพร ก็เป็นอันเสร็จพิธี

ວັນອອກພຣະ

ເປັນວັນຄລ້າຍວັນທີພຣະພຸຖຣເຈົາ
ໄດ້ເສົ້າຈົງຈາກເຫົວໂລກ ພຸທຣສາສັນກິຈນຈະເຕີມອາຫາຣໄປ
ທຳບຸລູຕັກບາຕຣ ເຮືກວ່າ “ຕັກບາຕຣເທໂວ”

ຕັກບາຕຣເທໂວ ຍ່ອມາຈັກຄໍາວ່າ “ເທໂວໂຮໝະ”
ເສົ້າຈາກການຕັກບາຕຣພຸທຣສາສັນກິຈນ
ຈະໄປພັ້ນຮຽມແລະຮັກຂາສີລຸບໂປສດ

ວັນອອກພຣະ
ຕຽງກັບວັນຊື່ນ 15 ຄໍາ ເດືອນ 11
ພຸທຣສາສັນກິຈນຈະຮົມກັນທຳບຸລູ ຕັກບາຕຣແລະພັ້ນ
ເຮືກວ່າ “ທຳບຸລູອອກພຣະ” ອີ່ວັນປວາຣණາ”

ພຣະພຸຖຣເຈົາທົງອນຸບູາຕ
ໃຫ້ພຣະສົງໝົງທຳປວາຣණາແທນ
ໂດຍໄມ່ຕັ້ງສວດປາກົງໂນກໆ

ประเพณีการทอดกรุง

กรุง แปลว่า สะติ คือ กรอบไม้สำหรับขึ้นผ้า

ผ้ากรุง คือผ้าที่ทำสำเร็จขึ้นได้ เพราะอาศัยสะติ
เมื่อสำเร็จแล้วก็นำไปทอด คือ วางเด็กิกขุผูกอยู่จำพระรضا^ๆ
ตลอด 3 เดือน เรียกว่า “ทอดกรุง”

กรุง หมายถึง ผ้าที่ถวายพระ

ซึ่งจำนวนพระรضاและผ้าที่นำไปทอดกรุงต้องมีขนาดพอ
สำหรับการตัดเย็บเป็นจีวร สบง หรือสังฆาฏิ อย่างได้อย่างหนึ่ง
แต่ปัจจุบันนิยมตัดเย็บสำเร็จรูปเพื่อความสะดวก

การทอดกรุง

คือ การนำผ้ากรุงไปวางต่อหน้าพระสังฆอย่างน้อย 5 รูป^ๆ
โดยไม่ได้ตั้งใจถวายแก่รูปใดรูปหนึ่ง และแต่ละท่านจะมอบหมายให้กันเอง

คำกล่าวถวายผ้ากฐิน

คำอ่าน

อิม งานเต สปริวาร์ កฐินทุสส สงฆ์สส โโนนชยาม, สารุ โน งานเต สงโน, อิม สปริวาร์ កฐินทุสส,
ปฎิคคณุหาตุ, ปฎิคคเหตุวা จ, อิมีนา ทุสเสน กฐน ๐๗๔๓๗, อุมาหก ทีมรตุต หิตาย สุขาย

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวาย ผ้ากฐินกับผ้าบริวารนี้แด่พระสงฆ์
ขอพระสงฆ์จงรับ ผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกรานกฐิน
ด้วยผ้านี้เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ

เมื่อกล่าวคำถวายจบแล้วพระสงฆ์ก็จะกล่าวว่า “สารุ” ขึ้นพร้อมกัน
ถ้าหากประสงค์จะประเคนผ้ากฐิน ก็ประเคนแก่พระรูปได้รูปนั้นไม่เจาะจง

และไม่นิยมประเคนเจ้าอาวาส ซึ่งถือว่าเป็นผู้ครองกฐิน และจะวางไว้ตรงหน้าพระสงฆ์โดยไม่ประเคนก็ได้ เสร็จแล้วพระสงฆ์อนุโมทนา เป็นอันเสร็จพิธี

ประเด็นการถวายผ้าจันสำรราชา

ผ้าจันสำรราชา

คือ ผ้าที่พระภิกษุจะได้รับก็ต่อเมื่อยู่จำพรรษา
แล้วกำหนดเวลาถวายผ้าจันสำรราชา
ตั้งแต่รวม 1 ค่ำ เดือน 11 จนถึง
กลางเดือน 4 เป็นเวลา 5 เดือน

ผ้าที่จะนำไปถวาย ไม่จำกัดว่าจะเป็นสบง จีวร

หรือผ้าขาวอย่างไดอย่างหนึ่งแล้วแต่ศรัทธา
บางทีก็ถวายไทยทานอย่างอื่นด้วยเมื่อถึงกำหนด
นัดหมายแล้วผู้ถวายก็นำผ้าและไทยทานต่างๆ
ไปพร้อมกัน ณ ที่ที่จัดไว้ ผู้เป็นหัวหน้าก็
กล่าวคำถวาย

ประเด็นการถวายผ้าจันสำรiza

คำอ่าน

อิมานី មយំ រាយ, វស្សាហាមិកីវរានី, សប្តាហានី ភីកុខុសុំអស់
ឯនុជយាំ, សារុ និ រាយ ភីកុខុសុំមួ, អូមានី វស្សាហាមិកីវរានី,
សប្តាហានី ប្រឹគុគណុហាតុ, ឧមុហាកំ ទីមរតុតាំ និតាយ សុខាយ

คำแปล

ខ្ញាត់ព្រះសងម៌ដ្ឋីលូ ខ្ញាប់ចោរកំឡាយ ខំនំអំពាណ ដោយដោល់ន័ំ
ដោព្រះភីកុខុសុំ ខំព្រះសងម៌ ឯងទូទាត់ដោល់ន័ំ ដើរប្រើប្រាស់និងការសុខ
កៅរី ខ្ញាប់ចោរកំឡាយ ពេលពេលនាមពេល

ประเพณีการทอดผ้าป่า

ผ้าป่า แต่เดิม

หมายถึง ผ้าที่ทิ้งอยู่ในป่าไม่มีเจ้าของ

แต่ปัจจุบัน

หมายถึง ผ้าที่สมมติว่าตกหรือทิ้งอยู่ในป่า

สมัยพุทธกาลพระภิกษุ

ต้องเก็บผ้าที่เข้าทิ้งแล้ว เช่น ผ้าบังสุกุล
ผ้าหอศพ เป็นตน และนำมาตัดเย็บย้อม
ทำเป็นจีวร สบง หรือสังฆาฏิ อย่างได้อย่างหนึ่ง

เมื่อชาวบ้านเห็นความลำบากของพระสงฆ์
จึงได้นำผ้าไปทอดหรือวางทิ้งไว้ตามที่ต่าง ๆ
เช่น ในป่า หรือข้างทางเดิน เพื่อให้พระภิกษุ
มาพบ จึงเป็นที่มาของพิธีการทอดผ้าป่า

การทอดผ้าป่านิยม ทำคุ้กับการทอดกรรูน

คือ ในเดือน 12 ข้างแรก การทอดผ้าป่า
จัดเป็นสังฆทานไม่เจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง
จะทอดเป็นส่วนตัวหรือรวมกันเป็นผ้าป่าสามัคคีได้

คำถวายผ้าป่า

คำอ่าน

อิมานิ มย় ဂနুเต, ວສුສාවාສිກ්ຈිවරානි, ສප්රිචාරානි ກිගුභුසංමස්ස
ໂອໂන්සයාම, පාරු ໂ ກනුเต ກිගුභුසංໂມ, ອີມານີ ວສුສාවාສිກ්ຈිවරානි,
ສප්රිචාරානි ປැඩිකුකණුහාතු, ອම්හාກ ທ්මරුຕුຕ් ໜිຕය ສූඥය

คำแปล

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าจันสำราหรบเหล่านี้
แด่พระกิษณะ ขอพระองค์ ทรงรับผ้าจันสำราหรบเหล่านี้ เพื่อประโยชน์และความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ

ประเพณีงานเทคโนโลยีมหาชาติ

เทคโนโลยีมหาชาติ คือ การเทคโนโลยีเวสสันดรชาดก เป็นบุญพิธีที่นิยมจัดให้มีหลังถูกทอดกรรูนฝ่าไปแล้วจนตลอดถูกหน้า

(ประมาณเดือน 5 ต่อเดือน 6) โดยจะจัดวันใดก็ได้ ปกตินิยมจัดเป็น 2 วัน คือ วันเทคโนโลยีเวสสันดรชาดกทั้ง 13 กัณฑ์วันหนึ่ง และวันเทคโนโลยีจตุราธิยสัจจจากาทายเวสสันดรชาดกอีกวันหนึ่ง

วันแรก

ทำบุญตักบาตรพระทั้งวัด
หรือเลี้ยงพระตามจำนวนที่เห็นสมควร
แล้วเริ่มเทคโนโลยีเวสสันดรชาดกแบบติดต่อกัน
จนครบทั้ง 13 กัณฑ์ เมื่อถึงเวลากลางคืน
บางวัดอาจจัดให้มีปีพาทย์ประจำวัน
ระหว่างกัณฑ์หนึ่ง ๆ ตลอดทั้ง 13 กัณฑ์

วันที่สอง

ทำบุญเลี้ยงพระเข้าแล้วมีเทคโนโลยี

จตุราธิยสัจจจากา

จบแล้วเลี้ยงพระเพลเป็นเสรีจพิธี
แต่กัณฑ์จตุราธิยสัจจจากาจัดให้เทคโนโลยี
แบบปุจฉาวิสัชนา นิยมให้เทคโนโลยีหลังเพล

ในปัจจุบันอาจจัดให้มีมากกว่า 2 วัน ก็ได้

แล้วแต่ศรัทธาของวัดและผู้จัด โดยแบ่งเทคโนโลยีเวสสันดรชาดกออกเป็นวัน ๆ ให้ติดต่อกันไป และจบด้วยเทคโนโลยีจตุราธิยสัจจจากา

ประเมินงานเทคโนโลยีมหชาติ

ระเบียบพิธีในการเทคโนโลยีมหชาติ

ตกแต่งบริเวณพิธีให้มีบรรยากาศ
คล้ายอยู่ในป่าตามท้องเรื่องเวสสันดรชาดก
แล้วนำต้นกลวย อ้อย และกิงไม้มาผูกตามเสา
และรอบ ๆ ธรรมสถานให้ดูครึ่ม ประดับรอง
ฉัตร และราชวัติ ตามสมควร

ตั้งขันสำคัญ
ไส่น้ำสะอาดสำหรับปักเทียนบูชา
ประจำกันที่ในระหว่างพิธีนี้ในภาคเหนือ
เมื่อเสร็จพิธีแล้วถือว่าเป็นน้ำมนต์ที่ศักดิ์สิทธิ์
ภาคเหนือใช้ตั้งไว้หน้าธรรมสถานกลางบริเวณพิธี

เตรียมเทียนเล็ก ๆ จำนวน 1,000 เล่ม
ตามจำนวนค่าา แยกเป็นมัด ๆ มัดหนึ่งให้มี
จำนวนเท่าค่าาของกันที่ แล้วทำเครื่องหมาย
ให้รู้ว่ามัดไหนจำนวนเท่าใด
สำหรับบูชา กันที่ได

เมื่อเทคโนโลยีกันที่ได้ยิบมัดนี้ออกจาก
จุดบูชาติดไว้รอบ ๆ ภาชนะน้ำต่อ กันไปจน
จบ กันที่ให้หมดมัดพอดี ครบ 13 กันที่
1,000 เล่ม การจุดเทียนหรือปักลงบูชา กันที่
เป็นหน้าที่ของเจ้าภาพผู้รับกันที่นั้น ๆ

ວັນເທົວໂຮນະ

ວັນເທົວໂຮນະ

ວັນທຳບຸญຕັກບາຕຣໃນເທສກາລອອກພຣະຫາ

ເທົວໂຮນະ

ลงມາຈາກສວຣົກ ທີ່ອິນມາຈາກເທວໂລກ

ມືປະວັດຕີເລ່າວ່າ

“ພຣະພູທຣເຈົ້າເສົ້າຈຶ່ງຂຶ້ນໄປຈຳພຣະບານສວຣົກ
ໜັ້ນດາວັດຶງສົ່ງໃນວັນແຮມ 1 ຄໍາ ເດືອນອາສາພະຫະ
ທີ່ອິນ 8 ເພື່ອເຫັນພຣະອກິຣຣມໂປຣດ
ພຣະພູທຣມາຮາດໜຶ່ງພຣະຫາ ຄຽ້ນຄົງວັນແຮມ 1
ຄໍາ ເດືອນ 11 ທີ່ອິນ ອັງວັນອອກພຣະຫາ 1 ວັນ
ຈຶ່ງໄດ້ເສົ້າຈຶ່ງລົງມາຍັງໂລກມນຸ່ມຢູ່”

ພຸຖຣບຣີ້ຊັກພາກັນໄປເຝົ້າ ພຣະພູທຣອງຄໍເພື່ອໄສ່ບາຕຣກັນ

ດັ່ງນັ້ນເມື່ອຄົງວັນແຮມ 1 ຄໍາ ເດືອນ 11 ພຸຖຣສາສົນກິຈນົງທຳບຸນຍູຕັກ
ບາຕຣໃຫ້ເໜືອນໃນຄຽ້ນນັ້ນ ເຮີກວ່າ “ຕັກບາຕຣເທົວໂຮນະ”
ທີ່ອິນ “ຕັກບາຕຣເທົວ”

ศาสนพิธี

พิธีทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

งานหลักของการทำบุญ คือ การเลี้ยงพระ^๔
เรียกว่า “การทำบุญเลี้ยงพระ” นิยมทำกัน ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล

เจ้าภาพนิมนต์พระมาเจริญหรือสวัสดิ์
พระพุทธมนต์ในตอนเย็น เรียกว่า “สวามนต์เย็น”

เช้าวันรุ่งขึ้นหรือเวลาเพล
ก็ถวายภัตตาหารเมื่อเย็นวัน
เรียกว่า “เลี้ยงพระเช้า หรือ เลี้ยงพระเพล”

ศาสนาพิธี

พิธีทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

การทำบุญงานมงคล

เป็นการทำบุญในโอกาสต่าง ๆ

เพื่อให้เกิดความสุข ความเจริญ ความเป็นสิริมงคล
หรือเพื่อฉลองความสำเร็จ เช่น บุญขึ้นบ้านใหม่
ทำบุญแต่งงาน ทำบุญในวันคล้ายวันเกิด

การทำบุญงานอวมงคล

เป็นการทำบุญที่เกี่ยวเนื่องกับการตาย
นิยมทำกัน 2 อย่าง คือ **ทำบุญหน้าศพ** เรียกว่า ทำบุญ
7 วัน 50 วัน หรือ 100 วัน และ **ทำบุญอัฐิ** เป็นการ
ทำบุญระลึกถึงการตายของบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไป
แล้วในวันคล้ายวันตายของท่านผู้นั้น

การเตรียมศาสนพิธี

ขั้นตอนและพิธีการในการทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

1 การนิมนต์พระภิกษุ

2 การเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปและเครื่องบูชา

3 การวงศ้ายสายสิญจน์

4 การปูปลาด oa สนะ

5 การเตรียมเครื่องรับรอง

6 การจุดธูปเทียน

ขั้นตอนและพิธีการในการทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

1. การนิมนต์พระภิกษุ

งานมงคล

การนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์นิยมกำหนดจำนวน

คือ ไม่ต่ำกว่า 5 รูป อาจเป็น 7 รูป หรือ 9 รูป ไม่นิยมนิมนต์เป็นจำนวนคู่ เว้นแต่งานมงคลสมรส มักนิยมนิมนต์จำนวนคู่
ในการอา Rahman ใช้คำว่า “ขออา Rahmanเจริญพระพุทธมนต์”

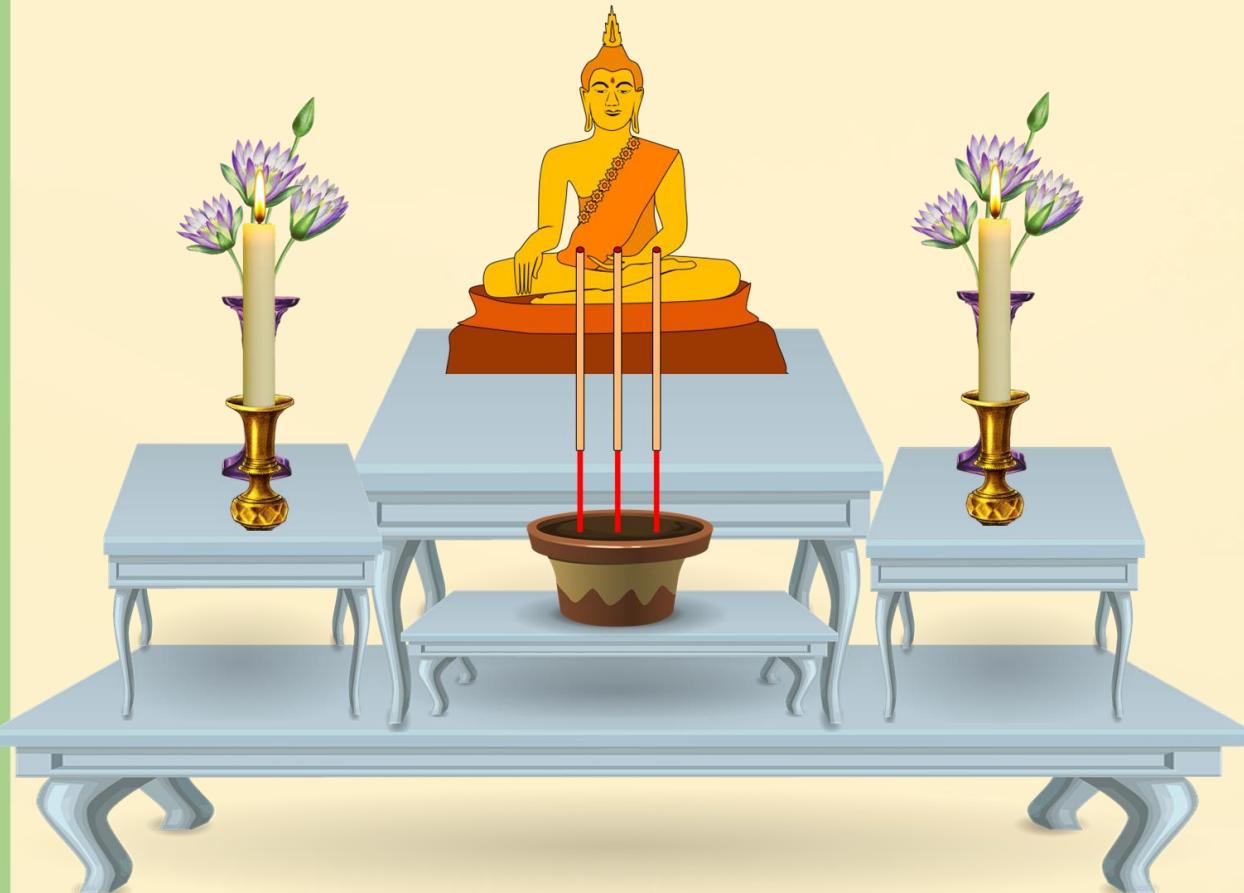

งานอวมงคล

นิยมอา Rahmanพระสงฆ์จำนวน 8 รูป หรือ 10 รูป หรือมากกว่านี้แล้วแต่กรณี
แต่ต้องเป็นจำนวนคู่ ในการอา Rahman ใช้คำว่า “ขออา Rahmanสวัสดิพระพุทธมนต์”

ขั้นตอนและพิธีกรรมในการทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

2. การเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปและเครื่องบูชา

ที่ตั้งพระพุทธรูปพร้อมทั้งเครื่องบูชา
ปัจจุบันนิยมใช้เป็น “โต๊ะหมู่บูชา”

โต๊ะหมู่บูชาประกอบด้วย
โต๊ะหมู่ 5 หมู่ 7 หรือหมู่ 9

เครื่องบูชา

ควรมีเจกันประดับดอกไม้ 1 คู่ วาง 3 ข้างพระพุทธรูป
ตั้งกระถางธูปตรงหน้าพระพุทธรูปกับเชิงเทียน 2 คู่
ตั้งตรงกับเจกัน

ขั้นตอนและพิธีการในการทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

3. การวงศ์ด้วยสายสิญจน์

สายสิญจน์ แปลว่า สายรดน้ำ

ได้แก่ สายที่ทำด้วยด้ายดิบ โดยจับเส้นด้ายในเข็ดซักสาวอุกมาเป็นห่วง ๆ ให้ยาวตอกันเป็นสายเดียว จากด้ายในเข็ดเส้นเดียวจับอุกมาครึ่งแรกเป็น 3 เสน ม้วนเป็นกลุ่มไว้ ในงานมงคลทุกประเภท นิยมใช้สายสิญจน์ 9 เสน

การวงศ์ด้วยสายสิญจน์ให้วรองรับรั้วบ้าน

ถ้าไม่มีรั้วหรือมีแต่กว้างเกิน หรือมีสิ่งปลูกสร้างอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง กับพิธีอยู่ภายในรั้วเดียวกัน ก็ให้วรองรับเฉพาะอาคารที่ประกอบพิธี

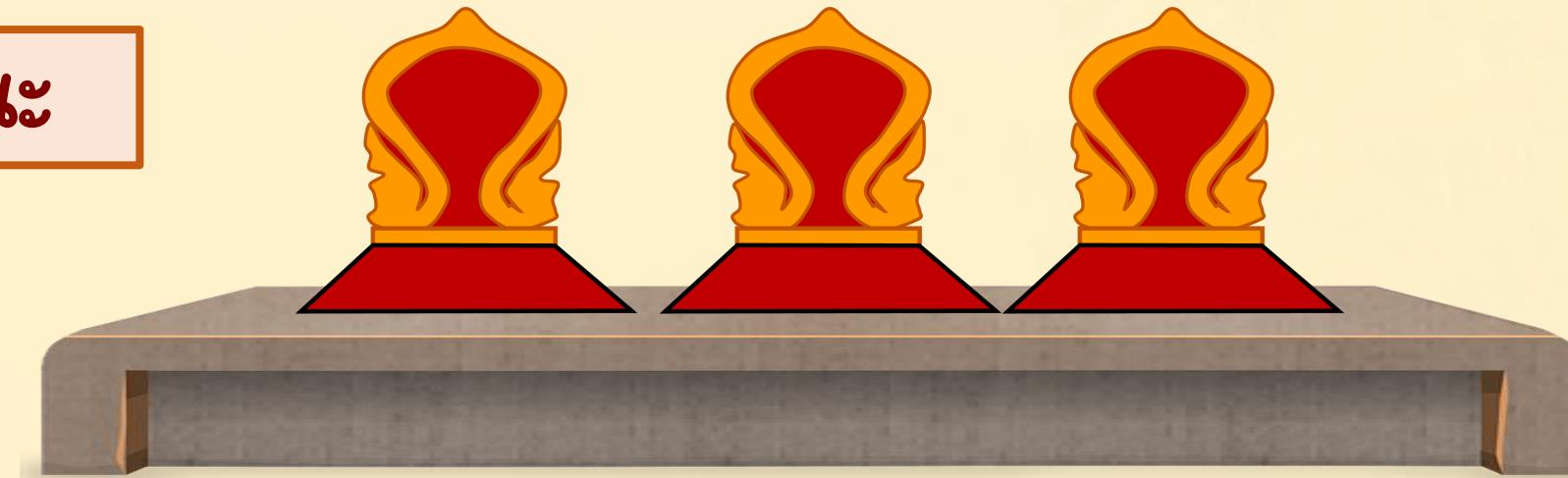
ในงานอวมงคลไม่มีการวงศ์ด้วยสายสิญจน์

แต่มีสายโยงหรือภูชาโยงต่อจากศพ เพื่อใช้บังสกุลในงานทำบุญหน้าศพ
สายโยงนี้ ก็ใช้ด้วยสายสิญจน์เหมือนกัน

ขั้นตอนและพิธีกรรมในการทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

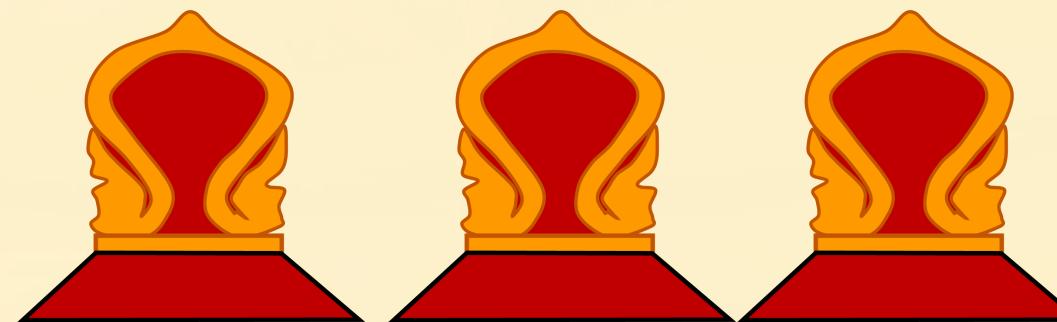
4. การปูปลาดาวานะ

นิยมทำกัน 2 วิธี

ยกพื้นอาสนะให้สูงขึ้น

โดยใช้เตียงหรือม้าวางต่อ กันให้ยาวพอ กับจำนวนของพระสงฆ์ และนิยมปูผ้าขาว ลัดอาสน์ สองชั้น

ปูปลาดาวะบนพื้นธรรมา

จะใช้เสื่อหรือพรมก็ได้ แต่อย่าให้อาสนะของพระสงฆ์ กับอาสนะของผู้ร่วมพิธี เป็นอันเดียวกัน ต้องปูแยกกัน

ขั้นตอนและพิธีกรรมในการทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

5. การเตรียมเครื่องรับรอง

เครื่องรับรองที่ควรจัดเตรียมสำหรับพระสงฆ์
ได้แก่ น้ำเย็น กระโนน (ไม่ควรจัดมากพลุ บุหรี่ รับรองพระสงฆ์)

การวางเครื่องรับรองให้วางทางขวาของพระรูปนั่น
การวางกระโนนให้วางข้างในสุด เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ต้องประคened

ขั้นตอนและพิธีกรรมในการทำบุญงานมงคลและงานอวมงคล

6. การจุดธูปเทียน

งานมงคล

เมื่อเจ้าภาพจุดธูปเทียนที่โถะบูชาแล้ว
จะาราธนาศิล รับศิล และอาราธนาพระปริติ แล้วพระสงฆ์เจริญ^๔
พระพุทธมนต์ พอเริ่มสวัดมงคลสูตรที่ขึ้นต้นบทว่า^๕
“อเสวนา...” เจ้าภาพจุดเทียนน้ำมนต์ที่ภาชนะสำหรับทำน้ำมนต์

งานอวมงคล

นอกจากจุดธูปเทียนที่โถะบูชาแล้ว
ต้องมีการจุดธูปเทียนที่หน้าศพหรืออัฐหรือรูปบรรพบุรุษด้วย^๖

ศานพิธี

งานวันเดียว

ข้อปฏิบัติในวันทำบุญเลี้ยงพระ

งาน 2 วัน

เริ่มจากสวดมนต์ก่อนฉัน

เมื่อพระสงฆ์มาพร้อมแล้วให้เจ้าภาพจุดธูปเทียนเครื่องน้ำสการบุชาพระ
อาราธนาศีล รับศีล อาราธนาพระปริตรพออาราธนาพระปริตรจบ พระสงฆ์เริ่ม
สวดมนต์ หลังจากพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์และสวดถวายพรพระต่อท้าย
พอสวัสดิ์ เจ้าภาพยกตัวหารประเคนพระ เมื่อพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้วให้
ถวายเครื่องไทยธรรม พระสงฆ์อนุโมทนา ขณะที่พระว่าบท “**ยถา...**” ให้เริ่ม
กรวดน้ำ ประนมมือรับพร ถ้าเป็นงานมงคลก็รับการประพรมน้ำพระพุทธมนต์

เป็นเลี้ยงพระในวันรุ่งขึ้น

เมื่อพระสงฆ์มาถึง เจ้าภาพจุดธูปเทียนเครื่องน้ำสการบุชาพระ อาราธนาศีล
และรับศีลอย่างเดียวกับวันแรก ไม่ต้องอาราธนาพระปริตร พระสงฆ์จะสวด
ถวายพรพระองค์ มีการตักบาตรก็ให้เริ่มลงมือตักบาตรขณะพระสงฆ์สวด
ถึงบท “**พาหุ...**” และตักให้เสร็จก่อนพระสงฆ์สวดจบ
พอสวัสดิ์ประเคนภัตตาหารให้พระฉันได้ทันที

ศาสนพิธี

ข้อปฏิบัติในวันทำบุญเลี้ยงพระ

เครื่องไทยธรรม

คือ วัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่สมควรถวายแด่พระสงฆ์
ได้แก่ปัจจัย 4 คือ เครื่องนุ่งห่ม อาหารความหวาน
เครื่องอุปกรณ์ ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
สามารถถวายได้ตามกำหนดเวลา

เครื่องไทยธรรมประเพกษา

ที่ถวายได้ตั้งแต่เช้าถึงเที่ยง
ได้แก่ อาหารความหวานทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นอาหารสด
หรืออาหารแห้ง เครื่องไทยธรรมจะต้องถวายภายในเวลา
เที่ยงเท่านั้น ถ้าเลยเที่ยงวันไปแล้วพระสงฆ์
จะรับประเคนไม่ได้ ต้องอาบติโภษตามวินัย

การถวายไทยธรรม

เครื่องไทยธรรมประเพกษาได้ตลอดเวลา

ได้แก่ เครื่องดื่มและยา.rักษาโรค

เครื่องไทยธรรม

ประเพกษาไม่สมควรถวายโดยตรง

ได้แก่ เงินหรือวัตถุที่ใช้แทนเงิน เช่น รินบัตร เช็ค
 เพราะจะทำให้ผิดพระวินัย ถ้าจะถวายควรใช้ใบปารณา
 ส่วนเงินให้นำไปมอบให้กับลูกศิษย์พระ เป็นผู้ดูแลแทน

ขั้นตอนการถวายเครื่องไทยธรรม

1

ถวายหลังจากพระสังฆ์ฉันเสร็จแล้ว

ของที่จะถวาย ก็ให้ยกเรียงไว้ตรงหน้าพระสังฆ์ทุกรูป

2

เมื่อเจ้าภาพประเคนไปหนึ่งหรือสององค์แล้ว

อาจมอบให้ญาติหรือแขกที่ร่วมงานประเคนตอก็ได้

3

ในงานอวมงคล

หลังจากพระฉันเสร็จนิยมให้มีการบังสุกุลก่อนแล้วจึงถวาย
เมื่อพระสังฆ์อนุโมทนาแล้วก็ให้กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลต่อไป

การกรดน้ำ

การกรดน้ำเป็นการอุทิศส่วนกุศล
ให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว

โดยเป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ต่อผู้
มีพระคุณที่ล่วงลับ และเป็นการแสดงความเมตตาแก่ผู้ล่วงลับ
โดยผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่อุทิศส่วนกุศลไปให้

วิธีกรดน้ำจะกรดน้ำลงบนพื้นเดินที่สะอาด
หรือกรดน้ำลงในภาชนะอื่น แล้วนำไปเทลงบนพื้นดินก็ได้

ศาสนาพิธี

ขั้นตอนการกรวดน้ำ

1

เมื่อพระส่งม์เริ่มกล่าวอนุโมทนาว่า “ยถา วารี วหา...” ให้เจ้าภาพเริ่มกรวดน้ำ

2

เมื่อพระเริ่มสาดบทอนุโมทนาที่เริ่มด้วยคำว่า “สัพพีติโย...”

ควร Rinน้ำที่กรวดให้หมด และประนมมือรับอนุโมทนา

3

เมื่อพระสาดจบแล้ว ให้นำน้ำที่กรวดไป

เทนอกอาคารเทลงบนพื้นดินที่สะอาดหรือที่โคนต้นไม้ใหญ่

ศาสสนพิธี

การกล่าวคำกรวดน้ำนี้มีอยู่ 3 แบบ

คือ แบบสั้น แบบย่อ และแบบยาว

แต่คำกรุดน้ำที่เป็นที่นิยมกันทั่วไป คือ คำกรุดน้ำแบบสั้น มีดังนี้

คำกรุดน้ำแบบสั้น

อิทำ เม ญาตีน์ โนตร, สุขิตา โนนตร ญาตโย

บุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าเดิ
ขอญาติทั้งหลายจะเป็นสุข ๆ เดิ

